

JAN NILSSON

HEMSKHETER

QVILLE, SVENNEBY OCH BOTTNÄ

NÅGRA UTVALDA BROTT BEGÅNGNA
MELLAN ÅREN
1850 OCH 1900
I QVILLE HÄRAD BOHUSLÄN

Källmaterial

12 BARNAMORD
BEGÅNGET: VÅREN 1880
GÄRNINGSMAN: PIGAN CAROLINA JAKOBSDOTTER I
HÄLLEKÄRR UNDER SÖR TORP

Utdrag ur domboken från Qville Häradsrätt. Innehåller alla ingående handlingar i aktuella mål.

Själva protokollsanteckningarna i domboken har vit bakgrund.

Till protokollet bilagda handlingar har grå bakgrund.

Originalhandlingarna kan till vissa delar vara svåra att tyda. Dels kan det bero på bläckfläckar, bortrivet papper eller att inbindningen av domboken gjorts så att ena kanten av en handling blivit "osynlig". Renskrift av texterna har gjorts så långt det är möjligt. Där texten ej kunnat tolkats, har ett frågetecken angetts.

Varje protokoll eller handling inleds med ett id-nr, ex. (v278495.b12480.s2469). Detta nr är ett id som används av företaget ARKIV DIGITAL, när de katalogiserar och lägger ut materialet på internet. Du kan själv, med hjälp av detta id, söka fram aktuellt material på internet, men du måste då prenumerera på tjänsten. En sådan prenumeration kan lösas direkt på ARKIV DIGITALS hemsida.

Dessa rättegångar finns även beskrivna i boken "Hemskheter i Qville, Svenneby och Bottna.

Trevlig läsning

Jan Nilsson, författare

12 BARNAMORD

BEGÅNGET: VÄREN 1880

GÄRNINGSMAN: PIGAN CAROLINA JAKOBSDOTTER I
HÄLLEKÄRR UNDER SÖR TORP

v278261.b1940

Lagtima Sommaring med Qville Härad

1880 den 8 Juni

No 1

I skrifvelse af den 15 sistl Maj, som den 19 i samma månad kommit Domhafvanden tillhanda, har Krlmn O Johansson anmält att torparedottern Carolina Jakobsdotter från Hällekärr under Sör Torp i Qville socken, hvilken varit efterlyst såsom misstänkt för barnamord, begånget i hennes hemvist, den 5 meranämnda månad blifvit i Göteborg häktad och derefter till Kronohäktet i Uddevalla införpassad; och har Domhafvanden i anledning häraf till denna dag härom utsatt ransakning. Vid företagandet af detta ransakningsmål tillstädeskommer Johansson såsom åklagare, hvarjemte den anklagade, som hit requirerats från Kronohäktet, inställes för Rätten under bevakning af Fånggevaldigern P A Bergendahl.

Åklagaren inlemnar följande handlingar:

1. Denna skrifvelse:

"Till Herr Kronolänsmannen etc Litt A

2. Kgs Bfhdes i länet den 11 sistl Maj Johansson meddelade order om föranstaltande af ransakning med den anklagade

3. Ett af vederbörande pastor angående den tilltalade utfärdadt prestbevis så lydande:

"Prestbetyg för Carolina etc Litt B

Rörande sina lefnadsomständigheter berättar den tilltalade i hufvudsaklig öfverensstämmelse med ofvanintagna prestbetyget med tillägg, att hon ständigt vistats å föräldrahemmet, samt att hon kan läsa, men ej skrifva.

Den tilltalade vidgår att hon varit hafvande med ett barn, som framföddes i sistl Januari månad i den tilltalades hemvist hos hennes moder Maja Carlsdotter, hvilken, jemte den tilltalades syster Justina, biträdde vid förlossningen. Fostret framkom utan lif och hade redan i moderlifvet börjat öfvergå till förruttelse, så att fostret vid förlossningen höll på att "gå isär". På den tilltalades begäran omhändertogs fostret af system Justina, som derefter nedlade detsamma på den närbelägna kyrkogården, men som den tilltalade var mycket sjuk och medtagen, har hon sig icke bekant, huru lång tid fostret qvarlåg hemma. Den tilltalades hafvandetillstånd, hvilket hon aldrig sökt dölja, inträdde i Augusti månad sistl år, hvarefter hon redan i November månad blef sjuk; och trodde den tilltalade, att fostret då dött och börjat öfvergå till förruttelse.

Åklagaren upplyser, att den tilltalade, då hon af kronobetjeningen eftersöktes i sin hemvist i Hällekärr, höll sig undan och afvek från orten så snart tillfälle yppade sig.

Den tilltalade medgifver, att hon gjorde detta på andra personers inrådan.

Åklagaren anhåller, att den tilltalades syster Justina Jakobsdotter, som är vid Rätten tillstädes, jemväl måtte blifva hörd öfver förloppet vid förlossningen; och får hon alltså företräda samt berättar; att hon biträdde vid förlossningen och att fostret icke visa något tecken till lif; Justina ville då tillkalla vittnen, hvilket den tilltalade dock motsatte sig, under yttrande, att hon ville omtala händelsen för presten. Justina insvepte det döda fostret i en trasa och nedlade det i en vedlåda i köket, der det qvarlåg några dagar, hvarefter Justina en afton i skymningen utan någon annans tillhjelp nedsatte fostret på kyrkogården.

Efter anteckning häraf anhåller åklagaren om vittnesförhör med Barnmorskan Justina Andersson i Qville, hvilken är vid Rätten tillstädes och får, utan hinder af känt jäf, afläga vittnesed, på hvilken hon, efter varning för dess missbruk, berättar: att vt en dag sistliden Viter, enligt den tilltalades samt hennes moders och systems uppgift sex veckor efter förlossningen, undersökte den tilltalade, som då befanns vara fullkomligt frisk och difull, så att hon mycket väl kunnat amma ett barn; och anser vt, att den tilltalade ej kunnat hafva så mycket di, om fostret, såsom den tilltalade uppgifvit, endast fyra månader varit qvickt i moderlifvet Vidkänt.

Vittnet fordra ersättning för sin inställelse, under vitsordad uppgift, att hon är boende 1 mil från tingsstället.

För fostrets eftersökande och om det igenfinnes, för anställande af medikolegal besigtning derå, anhåller åklagaren om uppskof, samt yrkar åläggande för Justina Jakobsdotter att under bevakning genast begifva sig till kyrkogården för att eftersöka fostret, hvartill hon förklarar sig villig, med anledning hvaraf vid Rätten närvarande Fjerdingsmannen Christen Andreasson i Qville för sagde ändamål får åtfölja Justina Jakobsdotter.

Åklagaren företer bevis, att han låtit till denna dag inkalla jämväl den tilltalades moder Maja Carlsdotter, hvilken dock icke låter sig afhöra.

Beslut

Ransakningen uppskjutes till vidare handläggning Måndagen den 21 å denna månad, då åklagaren här vid laga påföljd komma tillstāddes; skolande emellertid den tilltalade åter införpassas till kronohäktet i Uddevalla

v278261.b1950

No 1 Litt A

Till

Herr Kronolänsmannen i Qville Härad

Hos mig anmälde idag att torparedottern Carolina Jakobsdotter på Hällekärr u Södra Torp för omkring 6 veckor sedan födt oäkta barn, som börligen blifvit af hennes syster Justina nedsatt i Qville kyrkogård och har jag härom skolat underrätta för de åtgärders vidtagande som af Kronobetjeningen pröfvas nödigt.

Qville prestg d 12 Mars 1880.

Daniel Warenius

v pastor

v278261.b1960

No 1 Litt B

- Prestbetyg för Carolina Jakobsdotter häktad för misstanke om barnamord.

Född 1845, den 26 September på torpet Hällekärr u Södra Torp i Qville församling i Göteborgs och Bohus län.

- Fadren torparen Jacob Andersson död å Södra Torp såsom fattighjon 1867 d 19 Mars

- Modren Anna Maria Carlsdotter lefve såsom enka på samma boställe der hon bodde med sin man, då dottren Carolina föddes.

- Uppfostrad i föräldrahemmet; af ogudaktiga föräldrar tidigt varit till själfvåld och ogudaktighet. 1:a Nattvardsgång sommaren 1861. Sista Nattvardsgång hösten 1870.

- Ogift, Har i hemmet vistanades syskon:

Aron f. 1836

Johan f. 1843

Justina f. 1849

lär dessutom ha omgift syster i Göteborg

- Qville

- Ej förut straffad för brott. Har sedan länge fört en skökolefnad. Framfödde 1874 14/10 oäkta sonen Carl Johansson som afled 1876 14/4.

**Protokoll, hållet vid urtima ting
med Qville Härad på tingsstället
Rabbalshede den 27 Juli 1880**

Närvarande:

Ordförande: undertecknad, e o Hofrättsnotarie och t f domare i orten.

Nämnd: Häradsdomaren L Sörqvist i Dromålseröd samt nämndemännen Johannes Benjaminsson i Hala, August Simonsson i Edsten, Johan August Andersson i Trättestad, Andreas Axelsson i Lössbo, Carl Alexandersson i Allestorp, Hans Olsson i Boråseröd och A F Persson i Smedseröd.

Sedan urtima tinget blifvit utlyst, förekommer till handläggning nedan omförmälda ransakningsmål.

No 1

Sedan det under No 1 i dbkn för innevarande års lagtima Sommaring omförmälda ransakningsmålet angående Krlmn O Johanssons åtal mot häktade Carolina Jakobsdotter från Hällekärr under Södra Torp för barnamord, blifvit genom HRns beslut den 4 nästlidne Juni uppskjutet till vidare ransakning den 21 i samma månad, hade Domhafv från tillsyningsmannen vid kronohäktet i Uddevalla, der den anklagade förvarats, fått emottaga af läkarebevis styrkt meddelanade, att den anklagade på grund af sjukdom icke kunde till den utsatta ransakningen afföras, i följd hvaraf ransakningsmålet blifvit uppskjutet i afbidan på den anklagades tillfrisknande. I skrifvelse, som den 7 i denna månad kommit Domhafv tillhanda, har emellertid bemälda Tillsyningsman tillkännagifvit Carolina Jacobsdotters återställande från hennes sjukdom, hvarefter fortsatt ransakning med henne blifvit utsatt att denna dag härstädes hållas, derom Krlmn O Johnasson för egen inställelse och vederbörandes kallande erhållit underrättelse; och då målet nu företages, tillstädeskommer åkl, hvarjemte anklagade Carolina Jakobsdotter inställes för Rätten under bevakning af henne från kronohäktet i Uddevalla åtföljande fänggevaldigern P A Bergendahl.

Uppmanad att afgifva en fullständigare berättelse om sina viktigare lefnadsomständigheter, uppgifver den anklagade: att hon allt ifrån barndomen vistats i föräldrahemmet, utom det att hon från sitt nionde år till sin första nattvardsgång hvarje sommar haft tjenst såsom vallhjon. Hennes föräldrar voro i ganska bergliga /Bergligt betyder: ganska gott ställt. Kan försörja sig med eget arbete utan större problem om det inte är missväxt. / omständigheter, så länge fadren lefde, men efter hans död har den anklagade med sin moder lefvat i fattigdom. Den anklagade har bidragit till sitt underhåll dels derigenom att hon under flera på hvarandra följande år tidtals haft arbete på Edstens gård emot dagspenning, dels ock genom att biträda sin broder Johan, som är skräddare, med att sy kläder, derunder de ofta arbetade borta i bondgårdarne. Sedan den anklagade i Augusti månad sistlidet år blifvit hafvande med ifrågavarande barn, blef hon i November samma år sjuk, utan att dock behöfva intaga sängen, och från denna sjukdom var icke återställd, då hon föll i barnsäng. Detta inträffade, efter hvad hon vill minnas, i slutet af sistl Januari månad. Den anklagade hade då varit oafbrutet hemma under en längre tid. Af barnförlossningen, som försiggick med stor svårighet, blef hon ytterligt svag och utmattad, så att hon förlorade sansen och ej vaknade till medvetande förr än fostret blifvit henne framtaget. Hon såg icke fostret förrän andra eller tredje dagen efter dess födelse, då den anklagades syster Justina framvisade det. Fostret hade skapnad af en menniska, men var svart och ihoptorkadt samt föll sönder vid minsta beröring. Den anklagade förblef sängliggande ända fram i Mars månad, då hon bad system Justina gå till presten och göra reda för att de lagt barnet i kyrkogården, hvarefter den anklagade, sedan hon blifvit frisk, också ämnade besöka presten.

Då Justina kommit tillbaka, sade hon, att presten gjort henne förebråelser för tilltaget att i hemlighet lägga barnet i kyrkogården, hvilket skulle komma att medföra obehagliga följder för dem sjelfva, samt att presten skulle anmäla saken till beifran af allmänne åklagaren. Fredagen eller lördagen efter systemens besök hos presten, blef den tilltalade undersökt af socknens barnmorska och påföljande söndag kom Hans Olausson i Södra Ödsmål till den anklagades hem och omtalade, att han hört berättas, det fjerdingmännen skulle komma att häkta henne, hvadan hon af honom tillråddes att lemna orten, hvarom den anklagade dock ej fattade något beslut förrän dagen derpå, då bemälda Hans Olausson kom och förnyade sin inrådan om rymning. Tidigt på morgonen påföljande onsdag lemnade alltså den anklagade sitt hem, som hon sedan icke återsett, och begaf sig gående först till Bovalsstrand samt derifrån, emedan ångbåten redan passerat detta ställe, till Åby, hvarefter hon gick ombord på en ångbåt, som förde henne till Göteborg. Den anklagade hade inga penningar att betala för resan, utan måste lemna sins medhafda kläder i pant, till dess hon i Göteborg uppsökt en der bosatt gift syster, som betalade för henne. Den tilltalade kan icke förklara, hvarför hon ej gick till Fjellbacka såsom den närmaste ångbåtsstationen, utan säger, det hon gick till Bovallstrand, emedan resan till Göteborg derigenom skulle blifva billigare. Efter det den tilltalades för sina släktingar i Göteborg uppgifvit orsaken till sin ditkomst, förebrådde de henne, att hon lemnat hemmet, emedan hon derigenom kunde blifva misstänkt för brott. Det beslöts, att hon snart skulle resa tillbaka, men på det system skulle kunna göra henne sällskap, uppsköts återresan till midsommar. Den anklagade stannade alltså i systemens hem, tilldess hon d 5 Maj häktades.

Åkl yttrar, att han måndagen efter det den anklagade blifvit undersökt af barnmorskan Justina Andersson inställde sig i den anklagades bostad, men att denna då icke var hemma, utan hennes moder uppgaf, att den anklagade dagen förut öfvergifvit hemmet, utan att modren visste, hvart hon tagit vägen. Åkl tyckte sig dock kunna förstå, att den anklagade vid hans ankomst sprungit och gömt sig. Han tillsade emellertid modren, att den anklagade, så snart hon kom hem, skulle komma upp till honom för att förklara hvar hon gjort af med fostret; men som den anklagade icke lät sig afhöras och icke heller kunde påträffas af fjerdingmännen, lät åkl å henne utfärda häktningsorder. Den anklagade såväl som hennes syster Justinas berättelser, att den

senare nedgrävt fostret i kyrkogården, har visat sig vara falska, enär de efter liket enligt Justina anvisning företagna gräfningsar visat sig fruktlösa. På grund häraf och öfrige under ransakningen förekomna omständigheter, finne åkl sig böra yrka ansvar jemväl å bemälda Justina Jacobsdotter, för det hon varit delaktig i förgörandet af ifrågavarande foster, hvilket icke kunnat visas vara framfödt utan lif; företeende åkl Justina Jakobsdotters af stämningsmannen Christen Andreasson bevitnade erkännande, att hon den 23 i denna månad erhållit del af åkl kallelse att vid denna ransakning tillstädeskomma.

Efter anteckning häraf anhåller åkl om vittnesförhör med inkallade och närvarande enkan Johanna Olsdotter, Hustrun Anna Greta Andreasdotter samt Alfred Carlsson Ross alla under Södra Torp; Och som vittnena finnas ojäfvige, får de framstå och aflägga vittnesed, på hvilken de, efter varningar för dess missbruk, höras en i sänder och vittna sålunda:

1. Johanna Olsdotter: vid jultiden detta år hörde vt omtalas, att den anklagade var hafvande, och vt, som tre särskilda gånger i början af året träffade den anklagade i hennes bostad, tyckte sig äfven märka detta vara fallet. Sista gången, vt såg den anklagade, låg hon sjuk. Vt talade aldrig med den anklagade om hennes hafvandeskap och har sig icke bekant, att hon vidtog någon åtgärd till detsammas fördöljande.

2. Anna Greta Andreasdotter: Då vt den 12 Nov förlidet år var på väg till Qville att närvara vid Prosten Holmqvist jordfästning blef vt vid passerandet af den anklagades bostad af hennes moder eller någon annan ombedd att gå in, hvarefter vt i den anklagades m.fl. sällskap fortsatte vägen till Qville. Vt hade hört uppgifvas att den anklagade vore hafvande, hvadan vt gaf noga akt på henne för att få reda på huru härmed rätteligen förhöll sig. Vt kunde märka, huru den anklagade sökte för vt dölja sitt hafvandeskap, bland annat genom att alltid söka vända vt ryggen, men det oaktadt kunde vt tydligen se, att den anklagade var hafvande. Vt kunde förstå detta snarare än någon annan, emedon hon, såsom den anklagade också hade sig bekant, väl kände till den anklagades yttre kroppsbildning. Vt talade emellertid icke med någon om hafvandeskapet. Den 6 sistl Februari skulle vt i något ärende besöka den anklagades hem, dervid vt vid ingången till bostaden möttes af den anklagades syster Justina, hvilken sökte förhindra vt att gå in under förmålan att anklagade Carolina var ond på vt, som spridt ut, att Carolina vore hafvande. På vts fråga, om detta icke vore sant, genmälde Justina, att man allt kunde vara utan att därför vara hafvande. Då vt emellertid förklarade sig skola gå in till den anklagade, bad Justina henne icke tala om något hafvandeskap, emedan deras broder Johan var derinne. Då vt kom in i stugan, satt den anklagade på en stol, men ehuru hon tydligen med afsigt förblef sittande på samma ställe, så länge vt var qvar, kunde vt se, huru hafvandetillståndet var långt framskridet då emot den 12 November. Brösten syntes vara större och difyllda och dessutom kunde vt skönja, att fostret vuxit i moderlifvet. Sedan vt inkommit i stugan var ej något tal om hafvandeskapet. Vt berättar vidare att då hon en måndag i midten af sistl Mars månad befann sig i någon sysselsättning uppe på en betesmark, hörde hon någon jemra sig och yttra: "Herre Gud, hvarför skulle jag befatta mig med det; nu komma de och taga mig". Då vt vände sig om och frågade, hvem det var, som beklagade sig, framkom den anklagades syster Justina ur ett slags gömställe; och då vt frågade, hvad som stod på, sade Justina, att "Länsmannen ville taga henne och Carolina". Vt, som hört att den senare dagarna förut blifvit undersökt af barnmorskan, förstod att det var fråga om hennes barn och frågade "om fostret alltså var fullgånget", men Justina genmälde endast "Det var så dåligt och bara fyra månader gammalt". Justina kunde på vts frågor icke göra reda för fostrets beskaffenhet annorlunda än att fostret visserligen "hängde ihop men var mycket dåligt, nästan bara blodklumpar". Vt föreföll Justina, att de icke skaffat barnmorska eller någon främmande hustru till förlossningen, då Justina sade, att barnsörden inträffat midt i natten, då det ej var lätt att springa efter folk. Justina berättade härefter att sedan de låtit fostret ligga hemma omkring 14 dagar, hade Justina grävt ner det i kyrkogården, hvilket skett för flera veckor sedan, enär det omvitnade dagen var sex veckor sedan fostret kom till verlden. Vt förebrädde då Justina, att hon ljög för vt, som ju för fem veckor sedan sjelf sett den anklagade hafvande med fostret, hvarjemte vt tillhöll Justina att skaffa fram fostret, hvilket icke borde hafva sig svårt, då det ej torde vara mycket öfver 14 dagar sedan hon nedgrävt det, men Justina förklarade, att "vare sig de satte henne på fästning eller togo lifvet af henne, kunde hon icke taga reda på fostret". Vt yttrade då, att omej fostret kom fram, kunde både Justina och systemen komma illa ut för det de undanstuckit detsamma, dertill Justina svarade "att ingen kunde döma dem, när ingen kan gå ed på hur det var". Vt frågade vidare efter systemen Carolina, då Justina uppgaf, att Carolina antagligen gått och förkortat sitt lif, ty hon hade lemnat hemmet redan på lördagen utan att de sedan kunnat erhålla kunskap om, hvart hon tagit vägen. Vid det vt och Justina sålunda talade, sågo de Carolina på något afstånd komma öfver heden gående hemåt, och då de på samma gång kunde se att åkl och en fjerdingsman befunno sig nere vid den anklagades bostad ropade Justina förskräckt: "Herre Gud, nu går hon midt i käften på Länsmann". Vt antager, att Justina ljög, då hon sade att Carolina varit borta sedan lördagen, ty vt såg att hon var iklädd sina hvardagskläder, hvilka hon väl ej haft på sig, om hon varit borta så länge. Carolina kom emellertid bort der vt och Justina stodo. Då vt fått höra, att den anklagade blifvit häktad, besökte vt hennes moder, som var bekymrad för det de icke låtit tillkalla någon främmande person vid Carolinas förlossning, som uppgafs hafva inträffat midt i natten. Modern sades sig icke hafva tagit någon befattning med fostret, hvilket omhändertagits af Justina; modren hade sett det först morgonen efter födseln, då fostret låg på en dyna i samma säng som dess moder. På vts fråga yttrade modren, att fostret hade menniskoskapnad och temligen utvecklad benbyggnad, hvaremot det var till ytterlighet magert.

3. Alfred Carlsson Ross yttrar, att han icke har sig något annat bekant till upplysning i målet än att då vt efter den anklagades rymning talade med systemen Justina och frågade hvar fostret tagit vägen, så genmälde Justina att "detta var omöjligt att säga".

Första vt Johanna Olsdotter företräder åter och anhåller att få tillägga sitt vtsmål att strax efter det den anklagade lemnat sitt hem, var vt hemma hos den anklagades moder, som var mycket bedröfvad, emedan hon fruktade att Carolina beröfvat sig sjelf

lifvet, ehuru hon vid sin bortgång sagt att det nog skulle gå bra för henne. Modren sade jemväl under samtalet med vt, att hon beklagade det de icke låtit kalla någon att närvara vid Carolina förlossning.

Berättelserna, ur protokollet upprepade, vidhållas af vittnena, hvilka alla fordra ersättning för inställelse under vitsordad uppgift att de äro boende 1 1/4 mil från tingsstället.

Med anledning af vittnesmålen yttrar den anklagade endast, att det nog kan vara möjligt, att hon först i Februari månad framfödde sitt ifrågavarande foster.

Åkl anholder om uppskof för Justina Jakobsdotters hörande och yrkar, att Rätten måtte meddela beslut om hennes häktande. Efter anteckning häraf afsäges efter öfverläggning följande

Beslut

HRn uppskjuter ransakningsmålet till vidare handläggning Måndagen den 16 nästinstundande Augusti, då åklagaren åligger hafva anklagade Justina Jakobsdotter med tjenliga medel för Rätten inställd; skolande anklagade Carolina Jakobsdotter emellertid till kronohäktet i Uddevalla återförpassas.

Som ofvan

På Häradsrättens vägnar

R Hansson

v278261.b5170

Urtima ting med Qville härad på tingsstället Rabbalshede den 16 Augusti 1880

No 2

Till följd af HdsRns beslut vid urtima ting den 27 sistlidne Juli företages till vidare handläggning derifrån till denna dag uppskjutna ransakningsmålet emellan Krlmn O Johansson, åkl, samt häktade Carolina Jakobsdotter och på fri fot varande Justina Jakobsdotter från Hällekärr under Södra Torp, tilltalade för barnamord; Och tillstädeskomma härvid Åkl och Justina Jakobsdotter, hvarjemte Carolina Jakobsdotter inställes för Rätten under bevakning af vederbörande fänggevaldiger.

Protokollet från sista ransakningen läses och lemnas af parterna utan anmärkning, men hustrun Anna Greta Andreasdotter under Södra Torp, som den 27 sistlidne Juli vittnat i målet, företräder och anholder att till sin då afgifna berättelse få göra följande tillägg:

att vt den 6 sistl Febr icke blef hindrad af tilltalade Justina Jakobsdotter att besöka Carolina utan Justina yttrade endast till vt att Carolina Jakobsdotter var förargad att vt sagt, att hon var hafvande. Justina syntes under samtalet med vt icke vilja förneka att så var förhållandet, antagligen emedan hon kycket väl visste, att vt förstod den saken. Vid sammanträffandet emellan vt och Justina Jakobsdotter omvittnade måndagen i Mars månad sökte Justina för vt göra troligt att hennes syster Carolina blef hafvande först i Oktober månad förlidet år, som vt dock rent ut förklarade vara osanning. Justina yttrade jemväl till vt, att hon för sin del hade velat förevisa fostret för främmande personer, men att hon af sin syster enträget uppmanades att bära bort fostret, så att ingen främmande skulle få de det. Vid samtal emellan vt och de tilltalades moder Anna Maria Carlsdotter, hade hon klagat för vt, att Carolina var "hård", så att hon icke brydde sig om sin moders önskningsar. Då Carolina Jakobsdotter fick sitt första barn, hade Anna Maria Carlsdotter fått sitta uppe hela natten och skydda barnet för våld af dess moder och en hennes syster Tina, som hade påyrkat, att barnet skulle kastas i elfven. Anna Maria Carlsdotter yttrade bland annat, att hon af Carolina sattes på hårda prof och grät bittert öfver sin dotters ondskefulla sinne. Då Carolina Jakobsdotter var hafvande med senast omvittnade barnet nekade hon ända till det sista för sitt tillstånd och låg till sängs de sista sex veckorna af hafvandeskapet under förebärande af annan sjukdom. Det barn, som då föddes, var en gosse, som af henne vårdades väl, tills gossen vid ett och ett halft års ålder dog af smittsam sjukdom.

Hvad Anna Greta Andreasdotter sålunda berättat, vidhålls jemte förut aflagda vittnesmålet på hennes redan gångna vittnesed.

Justina Jakobsdotter utvisas ur tingssalen medan Carolina Jakobsdotter på framställda frågor berättar:

att hon under sistlidet års sommar lefde i brottsligt kärleksförhållande med en matros, med hvilken hon blifvit bekant under sin vistelse hos en i Göteborg bosatt syster. Bemålde matros har tjenst på en af de här vid kusten gående ångbåtarna hvarigenom den tilltalade kunde ofta sammanträffande med honom på hans resor förbi Fjellbacka. I medlet af Augusti månad förlidet år hade den tilltalade sista gången sin reglering, hvadan hon antagligen äfven vid den tiden blef hafvande; men omtalade icke sitt tillstånd för modren förr än kort efter jul innevarande år. I December månad blef den tilltalade sjuk och fick derjemte blodflöde nedåt, som fortfor tills nu ifrågavarande foster föddes. Den tilltalade säger nu, att hennes moder och syster Justina märkte hennes tillstånd i December månad och bådo henne under samtal härom icke vara ledsen. Med lägermannen har den tilltalade aldrig talat om sitt tillstånd. Det var icke samma man, med hvilken hon förra gången var hafvande. Hon påstår bestämdt, att hon icke minnes dagen, då fostret föddes och att dess kön icke kunde skönjas, emedan det var dött och ofullgånget. Vid födseln var endast hennes moder och tilltalade Justina Jakobsdotter närvarande. Då Carolina förra gången fick barn biträdde hon jemväl

endast af sin moder och en syster. Någon annan barnföderska har den tilltalades moder icke biträdt. De tilltalades moder är nu 68 år gammal, hon har jemte de tilltalade 10 andra barn, hvaraf två söner vistas hemma, hvilka jemte de begge tilltalade bidraga till modrens underhåll.

Tilltalade Justina Jakobsdotter förekrallas och berättar:

att hon under sistlidne December månad blef af Carolina underrättad om hennes hafvandeskap, hvarom Justina dock förut fattat misstankar, ehuru Carolina ibland hade sin reglering. Hennes förlossning inträffade den 12 sistlidne Januari. Uppmärksamgjord på det osannolika häri, säger Justina Jakobsdotter, att hennes syster bestämt födde den 12 och att dagen hette Julia och var en Onsdag, men att det måhända var den 12 februari. Underrättad om det origtiga i dessa uppgifter, får hon, på begäran, se i årets almanacka och säger sedermera, att hon är fullt säker, att tilltalade Carolinas förlossning skedde Torsdagen den 12 februari och att hon läst miste på "Eulalia" och "Julia". Den stund, förlossningen skedde, var Justina icke tillstädes, utan var då borta för att köpa ljus. Carolina blef sjuk på morgonen och födde mellan klockan 7 och 8 på aftonen. Då Carolina fick veta, att fostret, som var af qvinligt kön, var dödfödt, ville hon icke se det med tredje dagen på morgonen visade Justina fostret för Carolina, som då bad Justina skyndsamt bära bort det och icke visa det för någon. Som Justina emellertid hoppades, att hennes syster skulle ändra denna sin önskan, behöll hon fostret hemma några dagar, men något mera än en vecka efter födseln bar hon det till Qville kyrkogård och stoppade ner fostret i en öppning som blifvit efter den läm, som dödgräfvaren begagnar till skiljevägg mellan de likkistor, som i kyrkogården nedsättas. Dagen då detta skedde kan Justina Jakobsdotter icke närmare uppgifva än att det var en Torsdags eftermiddag, och att passionspredikan samma dag hållits i kyrkan. Fostret nedstoppades i jorden utan tillhjälp af något redskap.

Det upplyses i nämnden, att Qville kyrkogård är mycket liten och att för utrymmes skull den seden brukas, att kistorna nedsättas den ena invid den andra utan mellanväggar af jord, och att fördens skull dödgräfvaren har en läm af bräder, som för hvarje kista, som nedsättes, flyttas öfver till den sidan, der marken tillstötter, hvarest lämnen får stå kvar, tills nästa kista blifvit nedsatt, då han åter flyttas öfver till andra sidan af kistan, samt att passionspredikningarne i Qville började Torsdagen den 19 februari.

Förhöret med tilltalade Justina Jakobsdotter fortsättes, dervid hon upplyser, att hon äfven har en oäkta gosse, som nu är något öfver två år gammal, och som, efter hvad Carolina uppgifvit, fått dia henne en gång, då Justina var borta. Gossen skall helt nyligen blifvit afvand från bröstet. Anna Greta Andreasdotters uppgift derom att Justina Jakobsdotter skall sagt till henne, att tilltalade Carolina icke blef hafvande förrän i Oktober månad, påstår Justina vara osanning.

Carolina Jakobsdotter vidhåller fortfarande, att hon icke vet hvarken hvilken dag, fostret föddes, eller då det bars bort vidare än att det bestämt icke var första dagen, som passionspredikan förrättades men möjligen andra torsdagen; samt att Justinas gosse diat Carolina ett par gånger, hvilket Justina för sin del icke tror, emedan Carolina sagt, att det skett endast en gång.

Åkl anholder om vittnesförhör med Benjamin Alexandersson i Södra Torp, Hans Olausson i Södra Ödsmål, Niklas Olausson i Rörvik och fjerdingssmannen Christen Andreasson i Qville, af hvilka Niklas Olausson upplyses vara svåger med de tilltalade, hvadan han förklaras jäfvig att vittna i målet.

Öfrige vittnen lemnas ojäfviga och få alltså aflägga vittnesed, på hvilken de, efter varningar för dess missbruk, höras en i sender och vittna sålunda:

1. Benjamin Alexandersson: vt hade icke hört omtalas tilltalade Carolina Jakobsdotters hafvandeskap, förr än det blef allmänt känt, att hon födt barn och hennes två bröder, som vistas hemma och bo tillsammans med de tilltalade hafva sagt till vt, att de icke heller hade någon känedom om hafvandeskapet. Då åkl d. 15 sistl Mars inställde sig i de tilltalades bostad var Carolina Jakobsdotter mycket förtviflad, hvadan vt uppmanande henne att omtala sanna förhållandet för Åkl och presten; men Carolina yttrade då att "ordentliga personer" uppmanat henne rymma.
Vidkändt.

2. Hans Olausson: att vt bor nära de tilltalade och omkring endast 100 fot från deras bostad, hvarigenom vt ofta varit i tillfälle att se Carolina Jakobsdotter men har icke kunnat märka, att hon varit hafvande. Då vt några gånger ievande vinter varit inne i de tilltalades bostad, har Carolina vanligen varit sängliggande och hade en gång kräkt men dagen, då detta skedde, minns icke vt. Justina har sagt till vt, att hon stoppade Carolinas foster i ett hål vid en graf, och Carolina har sagt, att hennes husbonde Benjamin Alexandersson uppmanat henne rymma, för att undgå åtal för fostrets förstörande.
Vidkändt.

3. Christen Andreasson: att då vt den 8 sistlidne juni erhållit uppdrag att åtfölja tilltalade Justina Jakobsdotter till Qville kyrkogård för fostrets eftersökande, yttrade Justina här å tingshusgården: "Jag kan omöjligen få reda på barnet, äfven om de vilja taga mitt lif", men efter framkomsten till kyrkogården utvisade hon en plats vid hufvudet af de sist nedsatta liken, der hon sade sig hefva lagt fostret och grävt hord öfver det med en spade, som låg på en graf. Oaktadt noggrant sökande af dödgräfvaren Andreas Christensson, som var med kunde fostret icke hittas. Jorden genomgräfdes flera famnar i den rigtning, Justina utvisade, och Andreas Christensson påstod, att Justinas uppgift att en spade legat på en graf var osann, ty han brukade alltid

lägga undan de spadar, han begagnade.
Vidkändt.

Alla de sist afhörda vittnena jemte Anna Greta Andreasdotter under Södra Torp, som åkl jemväl kallat till urtima tinget idag, fordra ersättning för sin inställelse under uppgift att de äro boende Christen Andreasson 7/10 mil och alla de öfriga vittnena 1 1/4 mil ifrån tingsstället.

Åkl yrkar ansvar å Justina Jakobsdotter för delaktighet i åtalade brottet och öfverlämnar målet till pröfning.

Under enskild öfverläggning beslutas följande

Utslag

Ransakningen utställes till vidare handläggning måndagen den 23 i denna månad, då tilltalade Justina Jakobsdotter skall vid äfventyr af hemtning åter härstädes möta jemte åkl, som då åligger hafva till hörande i målet inkallat de tilltalades moder Anna Maria Carlsdotter samt förut hörda vt Barnmorskan Justina Andersson i Qville; skolande häktade Carolina Jakobsdotter i afbidan på ransakningens fortsättning till kronohäktet i Uddevalla införpassas.

Som ofvan

På Häradsrättens vägnar

F D Carlborg

v278261.b5220

Protokoll, hållet vid urtima ting med Qville härad å tingsstället Rabbalshede den 23 Augusti 1880.

Närvarande:

Ordförande: undertecknad, Häradshöfding, ortens domare.

Nämnd: Häradsdomaren L Sörqvist i Dromålseröd samt nämndemännen Johannes Benjaminsson i Hala, August Simonsson i Edsten, Andreas Axelsson i Lössbo, Carl Alexandersson i Allestorp, Hans Ols-son i Boråseröd och A F Persson i Smedseröd.

Urtima tinget utlyses, hvarefter till handläggning förekommer nedan omförmälda mål

No 1

Då HdRn jemlikt dess beslut den 16 i denna månad nu till vidare handläggning företager ransakningsmålet angående Krlmn O Johanssons åtal mot häktade Carolina Jakobsdotter och på fri fot varande Justina Jakobsdotter från Hällekärr under södra Torp för barnamord, inställer sig i åkl närvaro Justina Jakobsdotter, som sedan sista ransakningen förvarats å kronohäktet i Uddevalla, införes i tingssalen under bevakning af henne åtföljande fänggevaldiger.

Åkl anmäler, att han till denna dag inkallat de tilltalades moder enkan Anna Maria Carlsdotter i Hällekärr, hvilken vid pårop företräder och berättar på framställda frågor: att hon tyckte sig märka Carolina Jakobsdotters hafvandeskap vid jultiden sistlidet år, men som hon tidtals hade blodgång, ansåg Anna Maria Carlsdotter det icke vara säkert, att hon var hafvande, helst Carolina sjelf icke ville medgifva, att så var förhållandet. Efter en längre tids sjuklighet födde tilltalade Carolina ett foster den 2 sistl Februari på aftonen och då var ingen annan närvarande än Anna Maria Carlsdotter emedan tilltalade Justina Jakobsdotter för tillfället gått bort. Fostret var dödfött och skilde sig utan hjälp från modren, hvadan Anna Maria Carlsdotter icke brydde sig om att taga vård om fostret och vet icke heller hvad det var för kön vidare än efter utsago af Justina, som uppgaf, att det var ett flickebarn. Fostret förvarades hemma i Hällekärr omkring 14 dagar efter dess födelse nedlagdt i en gammal spiklåda, som stod i köket. Justina Jakobsdotter bar bort fostret, men hvar hon gjorde af detsamma vet icke Anna Maria Carlsdotter. Justina har sagt, att hon förde fostret till Qville kyrkogård och nedmyllade det mellan de senast nedsatta kistorna. Hvilken dag tilltalade Justina Jakobsdotter hos pastorn i Qville gjorde anmälan om systemens nedkomst, vet icke Anna Maria Carlsdotter.

Protokollet för sista ransakningen läses och lemnas af parterna utan anmärkning. De tilltalade vidhåller deras senast afgifna berättelser och tillägga Justina Jakobsdotter, på frågor, att hon bar fostret till kyrkogården ungefär i solnedgången samt förde det inlindadt i en vit trasa, som jemte fostret nedgrofdes mellan kistorna. Innan Justina återvände från Qville, gjorde hon uppköp hos der boende handlanden Andersson men minnes icke, hvad hon köpte. Det af Alfred Carlsson Ross omvittnade yttrandet af Justina, att det var omöjligt att säga, hvar fostret tagit vägen, bestrider hon på det bestämdaste. Justinas anmälan hos pastor i Qville skedde icke förrän den 15 Mars på eftermiddagen eller samma dag, som åkl efterspanade tilltalade Carolina i Hällekärr och pastorsanmälan till åkl skedde på grund af rykte i trakten, att Carolina Jakobsdotter födt barn.

Åkl anholder om vtsförhör med inkallade vt, Barnmorskan Justina Andersson i Qville, hvilken, erinrad om vigten af hennes förut gångna vittnesed, vidhåller sin den 8 sistl juni afgifna berättelse med tillägg att den af vt å tilltalade Carolina Jakobsdotter företagna undersökning skedde den 12 Mars i Hällekärr, samt att vittnet häraf bibringades den åsigten, att fostret en längre tid varit lefvande i moderlifvet, emedan tilltalade Carolina s bröst eljest icke kunnat vara så mjölkfyllda. Begge de tilltalade, af hvilka Justina företrädesvis förde ordet, uppgafvo för vt, att fostret var födt sex å sju veckor förut, och då vt frågade om anledningen till att Carolina ändå hade så mycket mjölk i bröstet, svarade Justina, att hennes gosse, som hade begge de tilltalade lika kär, fick ligga hos Carolina om nätterna och diade henne, då Justina var borta. Tilltalade Carolinas födslodelar undersöktes jemväl, och som dessa befunnos i fullkomligt friskt tillstånd, anser vt såsom säkert att hennes nedkomst inträffat minst

en månad förut. På vts frågor uppgåfvo de tilltalade, att sedan Carolina varit hafvande i fyra månader, blef hon sjuk och led nästan oafbrutet af blofgång i två månader tills fostret föddes, och att detta aldrig haft lif. Dessa uppgifter voro osanna. Fostret var åtminstone åtta månader gammalt och hade varit qvickt i moderlifvet ty eljest kunde Carolina icke haft så mycket mjölk i bröstet. På vts fråga, hvar fostret tagit vägen, uppgaf Justina att hon en dag, som det varit passionspredikan eller begrafning, hvilketdera minnes icke vt, burit fostret till Qville kyrkogård inlindadt i en trasa och lagt det mellan kistorna, hvarmed hon menat de sist nedsatta, som då ännu icke voro nedmyllade. Samma dag Justina hos pastor i Qville gjort anmälan om systemens nedkomst, gick hon på återvägen in till vt och frågade om vt visste, hvar tilltalade Carolina kunde vara samt sade sig frukta, att hon tagit lifvet af sig. Vt, som under tiden kommit att tänka på de besynnerliga i Justinas uppgift, att hon lagt fostret mellan kistorna, frågade henne, hur hon kunde var så oförsigtig, enär fostret härigenom säkerligen skulle upptäckas. Härtill svarade Justina, att hon en eftermiddag, då hon skulle gå till Qville att handla, tog med sig fostret och lade det bredvid lämmen, och då vt frågade, om det icke äfven der blef synligt, yttrade Justina, "det kan väl frun veta att då de la' lämmen, ramlar jord öfver, så det få de aldrig se".

Vidkändt.

Vt fordrar ersättning för en mils resa till tinget och åter.

Det antecknas, att tilltalade Justina Jakobsdotter, som under vtsmålet fallit vt i talet och fördenskull blifvit ur tingssalen utvisad, har begifvit sig bort i afsigt att rymma men upphinnes innan kort af tingsvaktmästaren och återföres till tingssalen. Hon bestrider Justina Anderssons vittnesmål, såvidt detsamma icke öfverensstämmer med Justina Jokaobsdotters egna uppgifter.

Åkl öfverlämnar målet till pröfning och yrkar ansvar å de tilltalade, å Carolina Jakobsdotter för barnamord enär hon undanröjt de bevis, hvarigenom hon skolat skydda sig om hennes foster varit dödfödt, och å Justina Jakobsdotter för delaktighet i systemens brott.

Under enskild öfverläggning beslutar HRn följande i parternas närvaro afsagda

Utslag

Fullständig bevisning har icke förekommit, att tilltalade Carolina Jakobsdotter dödat lefvande födt foster eller att tilltalade Justina Jakobsdotter härmed varit behjelpig, hvadan ingendera af de tilltalade kan mot deras nekande fällas till ansvar för barnamord; Men emedan, beträffande Carlina Jakobsdotter, genom hvad under ransakningen förekommit är styrkt, att hon, som af oloflig beblandelse blifvit hafvande, under sitliden vår eller vinter födt foster som hon förstört eller å lön lagt; ty och som ransakningen jemväl föranleder, att hon sökt dölja sitt hafvandetillstånd, pröfvar vid det förhållande, att genom fostrets förstörande icke utrönas kunnat, att detsamma omkommit utan Carolina Jakobsdotters förvållande eller att varit dödfödt eller så ofullgånget, att det ej med lif framfödas kunnat, Häradsrätten som anser, att Carolina Jakobsdotter genom sin försumlighet att tillkalla annat biträde vid förlossningen än hennes å samma ställe boende ? födt i enslighet utan att dock sådan enslighet söka, rättvist att i förmågo af 14 Kap 25§ strafflagen döma henne Carolina Jakobsdotter till ett års straffarbete, hvarjemte hon förpligtas utgifva ersättning till de i målet hörda vtna för deras inställelse vid tinget med skjutspenningar efter en häst farm och åter från deras hemvist till tingsstället samt 50 öre i dagtraktamente för hvarje dag, som i och för resan samt vistandet vid domstolen erfordats, hvilken ersättning i brist af tillgång hos Carolina Jakobsdotter skall utgå af allmänna medel till de vtne, som haft en mil och derutöfver till tingsstället.

Som ofvan

På Häradsrättens vägnar

F D Carlborg